

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Viro Illustrissimo Joanni Buhiero, In Suprema Burgundici Senatus Curia
Præsidi, Et Academiæ Gallicæ Socio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

VIRO ILLUSTRISSIMO
JOANNI BUHIERO,
 IN SUPREMA BURGUNDICI
 SENATUS CURIA PRÆSIDI,
 ET ACADEMIÆ GALLICÆ SOCIO.

MARCUS-MICHAEL BOUSQUET & SOCIJ.

P*Ræclarum per se munus, litteratis hominibus ut faceremus omni ex parte commendatissimum, inscriptione TUI Nominis exornatum conspici magnoperè voluimus, PRÆSES ILLUSTRISSIME. Quod ut fieret, cum exorari passus es aliquandò, rem fecisti TU quidem, non solùm nobis, atque Operis hujus Auçtori, sed eruditis quoque omnibus valdè gratulandam. Sive est enim in hoc officii genere aliquid, cum honore TUO conjunctum, quod TUA deprecabatur ac recusabat, magnarum semper virtutum comes, modestia; habet quod nobis, itemque Auçtori, gens eruditorum universa gratuletur; quod præstantissimæ eruditioni TUÆ, ac virtuti, debebatur in commune ab omnibus, fausta nostra effecit fortuna, ut à nobis priva-*

a 3 tim

E P I S T O L A.

tim acciperes. Sive, quòd certò nos intelligimus, ad verum honestumque, de Libri hujus pretio, ac dignitate, judicium, TUA plurimum valebit auctoritas; habemus nos, quod cunctis vicissim gratulemur librorum amatoribus, atque doctrinarum; Thesaurum illis exponimus cum hoc Libro, cujus de utilitate ac præstantia nisi judicasses perhonorificè, nunquam dedisses hanc veniam ut in TUO Nomine appareret; neque verò nos expetissemus.

Omniò factum opportunè, ut Opus suum, nostra describendum arte, cum offerret eruditus Auctor, omni offerret, ut ita dicamus, clientela liberum; ita ut integrum esset nobis, Patronum ei adoptare: Et tale offerret, sic ingenio perfectum, sic elaboratum studio, tantà eruditionis legitimæ copiâ exuberans, adeò suis absolutum numeris atque partibus, ut ejus TIBI patrocini-um, nos pudenter deferre, TU suscipere honestè posses. Debemus illi sanè, quod profitemur non inviti, hoc nomine plurimum. Sed neque parùm debet ille nobis, ut non confidentiùs dicamus quàm veriùs, quòd eum impetravimus Operi suo Patronum, cujus approbatio, atque judicium, cæteris quibusque eruditis, & judicandi norma sit, & præjudicium approbandi. Quamquam ipse TE, ILLUSTRIS-SIME PRÆSES, quem Operi perficiendo adiutorem vocavit non frustrà, publicando advocare auspicem ultrò destinabat.

Ut sint igitur aliqui, remotis præsertim in regionibus, propter ignorationem popularis Gallorum linguæ, & librorum eâ linguâ conscriptorum infrequentiam, ad quos laudatissimi Auctoris nomen, pluribusque dudùm contestata

mo-

E P I S T O L A.

monimentis fama eruditionis, nondum fortasse pervenerit: At nemo erit tamen usquam, qui felicia TUI, BUHIERE, Nominis auspicia, in prima statim Libri fronte cum viderit, hunc opinetur ex illo esse fungorum genere, quos literariorum nunc præstigiatorum effundit ventosa ambitio, speciosos titulis, promissis onustos, graves immanium mole ac numero voluminum, inanes rebus; quos incauti emunt, indocti mirantur, docti contemnunt, neque vel tactu dignos, vel aspectu censent. Hunc nemo præcipuæ cujusdam utilitatis ac frugis esse non existimabit, cui & suffragium dederis, & patrocinium. Nam quis nescit, (nisi fortè liberalibus de studiis ac litteris audivit unquam nihil) quæ TUA sit, PRÆSES ILLUSTRISIME, præstantia ingenii atque vis? Quæ doctrinæ copia, ejus maximè, quæ Juris Antistitum propria est atque Judicium? Quæ subtilitas judicii? Quæ integritas æstimationis? Quæ laudum earum omnium, & quàm admirabilis consociatio, ex quibus illa magni excellentisque Viri, atque omni virtute absoluti, species efflorescit; quam in uno aliquo conspectam eò suspicimus magis atque diligimus, quòd in paucissimis videmus?

Equidem omnes, & eximiæ artes, quæ ad humanitatem, & egregiæ dotes, quæ ad efficiendam, constandamque hominis excellentiam pertinent, quoddam habent commune vinculum, & quasi cognatione quadam inter se continentur. Sed tamen, quo nescimus fato, non est, in communi hominum vita, fratrum rarior, quàm istarum quasi sororum, in laudatorum quoque virorum animis, concordia. Si quos elegantia

E P I S T O L A.

ornat ingenii, eam sæpè habent modico comitatum doctrinarum instructu, atque apparatu. Flori nativo patrii sermonis, atque stili, locum vix relinquit plena perfectaque linguarum cognitio, quas vulgò doctas & vetustas nominant; brevi socordia faciet Sæculi, ut antiquitas ac barbaras nominare conveniat. Qui Athenis ac Romæ civis est, in patria non rarò peregrinus degit atque hospes. Quibus rident Musæ faciles, sic eas amant plerumque, sic otiosis earum lusibus delectantur, atque instudio, ut ille ait, ducuntur studio, ut mentis agitationem ad graviora, magisque necessaria transferre, neque, si possint, fortasse velint, neque, si velint, ex facili possint. Multos habet Litteratorum, quam vocant, Respublica, qui se Criticos profiteantur, incuratisque hæctenus veterum librorum ulceribus, ac latentibus vitiis medicas manus adhibeant; at oppidò, quòd expostulari audivimus non semel, paucos habet, qui tuendæ litterarum incolumitati salutarem artem ea religione tractent, in qua tutò Lectoris fides acquiescat; qui tabem, ubi nulla est, non videant, & sana non ulcerent inopportuna curatione. Tum quàm non sunt passim obvii, quos à studiis species laboris non deterreat? quos ab officiorum assiduitate studiorum amœnitates non revocent? quos studiis quæsitæ eruditio non admoneat ipsa sui, ut soli velint sapere, ostentent sua, aliena obscurent? quos sparsa in vulgus fama eruditionis non sic emoveat, ut se homines esse obliviscantur, neque agere dignentur inter Mortales humaniter, civiliter cum Civibus; atque ab reliquis thure
sibi

E P I S T O L A.

sibi & fumo velint, tamquam Oraculis, supplicari.

Subducta longè ab illis est sordibus TUA, PRÆSES ILLUSTRISIME, & indolis excelsitas, & eruditionis præstantia. Scribimus quod lubenter legant eruditi omnes. Ea scribimus scilicet, quæ ab ipsis de TE scripta legimus, vel audivimus dicta. Narrant illi, & cum admiratione commemorant in TE summam esse cum amplissima dignitate conjunctam humanitatem; cum singulari doctrinæ fama, ingentiumque meritorum, tantam vivendi, agendique, vel comitatem, vel communitatem, quantam neque præstent ii, quibus promerendæ hominum gratiæ, non aliam natura forsve viam aperuerit. Elimatam subtilemque ingenii aciem immensa, quæ in TE est, abstrusarum ex omni Antiquitate rerum comprehensio exa-cuit, non obtundit, non infuscat, sed perpolit. Poëticos ignes non extinguit austera Themidis gravitas, & quasi senium. Scitè cogitandi, argutè scribendi solertia, æquitati non officit sanè & candidè, alienis de scriptis, laboribusque judicandi. Nimirum quòd inimicæ videntur aliæ aliis, & ad conciliandum faciles parum hæ dotes, non hæc earum est propria conditio; sed aliundè labes adscita. Singulas qui perfectas habet, magnus quisque Vir atque excellens, habet conspirantes amicè, sociatasque omnes.

Facit istarum laudum in TE absoluta consensus, calamis celebrata eruditorum omnium, atque linguis, nemo ut sit litterarum amator,
qui

EPISTOLA.

qui *TE* non vehementer diligit; nemo admirator virtutis, qui non suspiciat. Fructum eo die cepisti publicæ hujus existimationis, ac benevolentiae, non exiguum, *VIR MAXIME*, quo die ab ingenii Principibus, & Arbitris elegantiarum, in celeberrimam Academiam tanto cooptatus es universi ejus ordinis concentu, tanto applausu cæterorum. Jam quoties ex utroque, & Sacro Jure, & Profano, & Veteri, & Novo, quidpiam incidit obscuræ suprâ communem modum quæstionis; quoties dirimendæ per arbitria annosæ lites, diutinis involutæ tenebris, fallentibus nodis multiplicibus implicatæ; quoties caliginosis Veterum Scriptorum locis ingerenda nova lux, aut Criticorum opem frustra expertis denuo salus advocanda; quoties eruditus operibus, atque scriptis ponendum certa æstimatione pretium, ad quem aditur, quàm ad *TE*, fidentiùs? quis consulitur securiùs? quis utiliùs auditur?

Etenim istas, magna quidem ingenii facilitate, sed magno nihilominus studii labore collectas, eruditionis immensas opes, non *TIBI* propriè reservatas esse vis, sed cum multis maximè communicatas. Eximios quippe, præstantesque Viros, ipsa ultrò admonet natura, ut se sentiant communi bono esse natos. Privatum nihil habet magna indoles. Hinc illud est, quod *TUA*, librorum ornatu atque numero, in primis autem merito ac delectu locuples, tanta tamen præstantissimorum in Codicum multitudine, vix *TE* uno doctior
Biblio-

EPISTOLA.

Bibliotheca, Studiosis ad usum fructumque exposita patet omnibus; seu quos TUA complectitur, doctrinarum pridem cultrix, Divio; seu quos TIBI peregrè, virtutis & doctrinæ fama copulavit. Gentilitia est ista TIBI, & cum sanguine propagata laus, PRÆSES ILLUSTRISIME. Quod æquævis TU fecisti Tuis hætenus, & porrò facis, hoc suis fecere quondam Majores TUI. Ac dum erit bonis, legitimisque studiis honos aliquis, tamdiu memoria vigebit immortalium beneficiorum, quibus litterarum studiosos obligavit INCLYTA BUHIERORUM GENS, tot præstantium hominum ferax, tot in publicam rem meritis clara, tot exornata titulis, tot omnium generum insignibus decorata. Sed hæc missa facimus nos. In TE unum intuemur Defensorem bonarum artium, Adjutorem liberalium studiorum, Vindicem eruditæ Antiquitatis profligatæ per inscitam barbariem humanitatis, ac litteraturæ Statorem.

Atque utinam ne TE ultra, aut invaletudo, aut interpellatio negotiorum, necessaria illa quidem, reique utilis publicæ, sed litterarum commodis valde iniqua, ab editione retardet Operum, quæ ad illustrandas veteris memoriæ, aut Juris Utriusque partes obscurissimas, habes multis lucubrata vigiliis, multiplici eruditione conspersa! Incredibilem eorum expectationem concitavere illa jam Specimina, quorum TU, data occasione, fecisti flagitantibus Amicis copiam; ipsi cum publico communicarunt. Interim hoc accipies TUÆ
debi-

EPISTOLA.

debitum dignitati, ab Auētoꝛe solerter elaboratum, à nobis non indiligenter curatum munus. Præcipua est enim adhibita cautio, ne sua utilitate probatum TIBI Opus nostrâ fieret culpâ Studiosis inutile; neve esset aliqua parte non laudandum, quod TUI Præfatione Nominis honestatum est. Vale.

PRÆ-